

Infektionshygiejne og UVI

Mikroorganismer

- Bakterier
- Virus
- Svampe

- Kan være nyttige
 - F.eks. bakterier i tarmen

- Kan være sygdomsfremkaldende
 - Invaderer kroppen og formerer sig = infektion

Infektionshygiejne

- Forebyg infektion
- Fokus på
 - Håndhygiejne
 - Arbejdsdragt og personlige værnemidler

Escherichia coli – deler sig hvert 20 min.

- Kl. 8.00 - 1
- Kl. 8.20 - 2
- Kl. 8.40 - 4
- Kl. 9.00 - 8
- Kl. 10.00 - 64
- Kl. 11.00 - 512
- Kl. 12.00 - 4.096
- Kl. 13.00 - 32.768
- Kl. 14.00 - 262.144
- Kl. 15.00 - 2.097.152

Håndhygiejne

- Hyppigste smittemåde:
Smitte via hænder
- Minimeres ved konsekvent håndhygiejne

Håndhygiejne – hvornår?

- Før rene arbejdsopgaver
- Efter urene arbejdsopgaver
- Efter brug af handsker
- Efter vask med vand og sæbe

Håndhygiejne - forudsætning

- Korte ærmer
- Ingen smykker
- Korte negle
- Ingen sår på hænder og håndled

Håndvask

- Når hænderne er synligt forurenede
- Ved mikroorganismer, hvor ethanol ikke er effektiv (f.eks. Norovirus og Clostridium difficile)
- Håndvask efterfølges altid af desinfektion

Handsker

- Bruges ved risiko for kontakt med:
 - blod, sekret og ekskret
- Anvend handsker ved sår på hænder
- Skift handsker mellem procedurer
- Desinficer hænder efter brug af handsker

Handsker

- Forurening efter brug af handsker

Værnemidler

- Plasticforklæde
 - Bruges ved risiko for forurening af arbejdsdragten
 - Anlæggelse af kateter, nedre toilette, sengebåd, mv.
- Briller/maske
 - Bruges ved risiko for stænk med blod, vævsvæsker, mv.

Urinvejsinfektion

- Bakterier i urin kan være tegn på urinvejsinfektion
- Ældre på plejehjem har ofte bakterier i urinen, men ingen urinvejsinfektion

Prævalensen af asymptomatisk bakteriuri		
Ældre > 65 år, i eget hjem	Ældre > 65 år, på plejehjem	Patienter med kateter
2 - 50 %	14-75 %	9-100 %

Kilde: RATIONEL FARMAKOTERAPI • NR. 10 • NOVEMBER 2016

Symptomer på UVI

- Hos 'raske' ældre ses ét eller flere af følgende symptomer:
 - Hyppig vandladning
 - Svie og smerte
 - Inkontinens
 - Ømhed over blæren
 - Sjældent feber

Symptomer på UVI

- Hos den geriatriske patient kan der ses
 - Klassiske symptomer på UVI
 - Uspecifikke smerter
 - Delir
 - Funktionstab

Urinprøve

- Tages kun ved symptomer på UVI
- Midtstråleurin
- Morgenurin
- Tag aldrig urinprøven fra et bækken

Urinstiks

Urinstiks

- Svær at tolke
- Ældre har ofte en positiv stiks, men ingen UVI
- Leukocytter er tegn på betændelse
- Nitrit er tegn på bakterier

Urinstiks

- Tolkning af urinstiks hos patienter med symptomer på UVI

	Nitrit +	Nitrit -
Leukocyt +	UVI sandsynlig (>90 %)	Afklar med mikroskopi eller dyrkning
Leukocyt -	Afklar med mikroskopi eller dyrkning	UVI usandsynlig (<10 %)

Bakterier

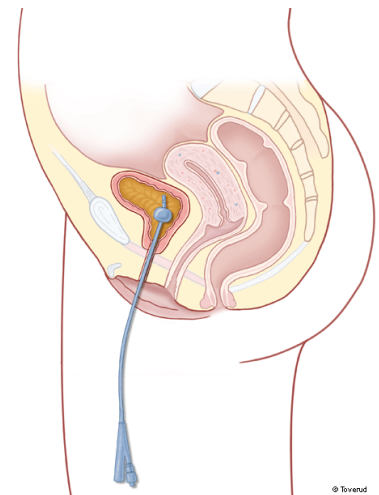
- E. coli er hyppigste årsag
- Ofte ses forurening af prøven
 - Kan give fund af stafylokokker, acinetobacter, *Candida*
- Ved permanent kateter
 - *Pseudomonas* og *enterokokker*

Kateter

- Alle med KAD har bakterier i urinen
- KAD øger risikoen for UVI
- Om muligt erstattes KAD med RIK
- Forebyggende antibiotika reducerer ikke risikoen for UVI

KAD og urinprøve

- Skift kateter inden urinprøven tages
- Kun prøvetagning og behandling ved symptomer på urinvejsinfektion!

Behandling

- UVI hos ældre
 - Selexid 400 mg x 3 i 5 dage
- Forebyggende behandling anbefales generelt ikke
 - Ingen bevis for effekt
 - Øget risiko for resistens
 - Behandling ved symptomer i stedet

Øvrig behandling

- Tranebær
 - Nedsætter ikke hyppigheden af UVI

- Vaginalt østrogen (Vagifem)
 - Kan forebygge UVI

